

Hans Wansink: 'Nederland Narcostaat en ons verloederde onderwijs zijn erfenissen van vijftig jaar geleden'

Posted on 20 november 2025 by Wynias Week

Nederland maakte in de afgelopen zestig jaar een gedaantewisseling door. De brave burgerij bevrijdde zich van bevoogding door kerk, zuil en gezag. Maar 'ontketend' zou vanaf 1966 ook losgeslagen betekenen. De politieke agenda werd steeds vaker buiten het politieke circuit bepaald. Actiegroepen, emancipatiebewegingen en populistische smaakmakers in allerlei soorten en maten profileerden zich als uitdagers van de gevestigde orde.

Journalist en historicus HANS WANSINK, voormalig redacteur van *NRC* en *de Volkskrant*, schreef er een boek over. 'Heel lang hadden we het idee dat Nederland de zaken beter voor elkaar had dan andere landen en dat we een gidsland waren. Maar dat is een illusie gebleken,' zegt hij in dit interview met ROELOF BOUWMAN voor [WWTV](#), dat ook is te beluisteren als [podcast](#).

Het boek van Wansink heet **[Ontketend Nederland. Van Provo tot PVV](#)** en is helemaal up-to-date: zelfs de Tweede Kamerverkiezingen van 29 oktober zijn nog meegenomen. Toch is het geen vaderlandse geschiedenis in de klassieke zin van het woord. Het was de ambitie van Wansink om te laten zien dat we in de jaren na 1966 steeds vaker op de proef werden gesteld door de dynamiek in de wereld.

Gedogen leverde drugsmafia op

‘Nederland,’ schrijft Wansink, ‘kreeg te maken met zware economische crises, met immigratie van ongekeende omvang en met een versnelling van de Europese integratie. De mondialisering vormde niet alleen een uitdaging voor de nationale economie, maar ook voor het zelfbeeld van de natie. Het gedoogbeleid schiep criminele netwerken die de wereldmarkten voor drugs zouden gaan domineren.’

Het gedoogbeleid voor (soft)drugs stamt uit de tijd van het linkse kabinet-Den Uyl (1973-1977), en kwam uit de koker van KVP-minister van Justitie en vicepremier Dries van Agt. ‘Er werd een legale markt geschapen die alleen maar door criminelen bediend kon worden,’ zegt Wansink. ‘Het draaide er uiteindelijk op uit dat Nederland wereldleider is geworden op het gebied op synthetische drugs en dat we in Europa de belangrijkste overslaghaven zijn voor cocaïne. Dat is onbedoeld het gevolg van beleid dat zijn oorsprong vindt in het kabinet-Den Uyl.’

‘Kindgerichtheid’ ondermijnde het onderwijs

Vooraf door toedoen van de toenmalige PvdA-minister van Onderwijs Jos van Kemenade werden destijds ook in het onderwijs wissels omgezet. Discipline en kennisoverdracht verdwenen uit beeld; onderwijs diende voortaan ‘kindgericht’ te zijn, met weinig verplichte vakken, weinig selectie en heel veel ‘kreativiteit’, kritische zin en politieke bewustwording.

‘Het resultaat daarvan was een voortdurende niveauverlaging,’ constateert Wansink. ‘De vakmensen moeten we nu Oost-Europa halen en de knappe koppen uit India. Van die erfenis van Jos van Kemenade hebben we nog altijd last.’

‘Ontketend Nederland. Van Provo tot PVV’ van Hans Wansink is uitgegeven door uitgeverij Blauwburgwal en is overal te bestellen, zoals [HIER](#). Inlichtingen voor pers en boekhandel: marketing@blauwburgwal.nl.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [**Doneren kan zo**](#). **Hartelijk dank!**

Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties aan [**reacties@wyniasweek.nl**](mailto:reacties@wyniasweek.nl). Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. **Welkom!**